

ויאמר משה

פרשת 'בְּמִדְבָּר'. שבת מברכין. כ"ט אייר ה'תש"פ. מ"ד לעומר. עלון מספר 85.

מאמר על פרשת השבוע:

"וידבר ה' אל משה במדבר סיני" (במדבר א', א').

מדוע ניתנה התורה במדבר? המדבר הוא מקום הפקר. אין בו תנאים מגורים. אין מים, אין חשמל, אין מזגן... איך אפשר לשהות במדבר? יש דרך אחת: לשאת את העינים אל ה' ולבטוח בו שיתן לאדם את צרכיו וישמור עליו מפני פגעי המדבר. כך היה בדור המדבר. הם זכו לעמוד ענן שיישר להם את הדרך, למן, מן השמים ולבאר מים שהלכה עימם לכל מקום. לכן ניתנה התורה במדבר, כדי ללמדנו איך לחיות חיי תורה. אדם הלומד תורה צריך להתעלם מכל מה שקורה מימינו ומשמאלו, לא להתחסס לתנאים שמסביב. עליו לחלות בטחונו בה' ולהשליך עליו את יהבו. על כך אומר דוד המלך (תהלים נה, כג) **"השלך על ה' יהבך והוא יכלכלך לא יתן לעולם מוט לצדיק"**. אם תבטח בה' – לא יחסר לך מאומה!

הבוטח בה' – חסד יסובבנו.

שענת בוקר, האבא העיד את בנו לעוד יום של לימודים בתלמוד תורה. כמדי יום, גם היום הכינה לו אמו כריך טרי ומזין והניחתו בשקית. השעה דוחקת, הילד מיהר לצאת מן הבית ועשה את דרכו לתלמוד תורה. הילד הגיע לתלמוד תורה, נכנס לכיתה והתישב במקומו. ואז נזכר ששכח לקחת איתו את שקית האוכל... "מה יהיה?", חשב בלבו. "אני אשא רעב במשך שעות רבות, עד שאשוב הביתה מן הלימודים". לרגע הוא התמלא דאגה, אבל מיד לאחר מכן הדאגה התחלפה בתחושה אמיתית של רוגע ובטחון. "אני מכיר את הוריי, הם יעשו הכל בשבילי וידאגו שלא אשא רעב". והנה, ממש באותו זמן שהילד היה שקוע במחשבותיו, מצא האבא את שקית האוכל מונחת על השולחן. חשב האב בלבו: "אוי ואבוי! מה יהיה? לא יתכן שבני יקירי ישאר רעב; הדבר גם עלול להשפיע לרעה על לימודיו". מה יהיה? אין כאן שום התלבטות. למרות זמנו הדחוק, נטל האב את שקית האוכל, עצר מונית ומיהר לתלמוד תורה, להביא לילד את האוכל – שלא ישאר רעב, שיוכל ללמוד תורה עם כל הכוחות. אם כן מה המסקנה? הילד צדק כשידע שאין לו מה לדאוג. הוא היה בטוח שאביו יעשה הכל עבורו, וכך אכן היה. בדרך חזרה מהתלמוד תורה, חשב האב בליבו: "נכון, הנסיעה גולה לי זמן יקר, ואף היתה כרוכה בהוצאה כספית. אבל מה לא עושים למען הבן! ומה לא עושים כדי שיוכל לשקוד על התורה באין מפריע!". כולנו מבינים שאין בספור הזה שום דבר מיוחד. כך נוהג כל אב אוהב ומסור, וכך מרגיש כל בן הסומך על אביו ובוטח בו. כל זה הוא רק ציור ומשל, לשבר את האוזן, להמחיש לנו את היחס של האב הרחום והחונן שבשמים אל בניו אהוביו, ששוקדים על התורה ועל העבודה. בורא עולם לא ישאיר אותנו לנפשנו. הוא ידאג לנו, ימלא כל מחסורנו. איך? אל דאגה! הרבה דרכים למקום. כל מה שנדרש מאתנו הוא בטחון. **"הבוטח בה' – חסד יסובבנו" (תהלים ל"ב י')**.

הבסיס של האדם – אמונה ובטחון.

לא תמיד הורים שלחו את ילדיהם לתלמוד תורה עם כריך טרי ומפנק. מה קורה כשהעניות מצויה ואין אפילו פרוסת לחם לילד? על כך בדיוק אומרת התורה: **"וידבר ה' אל משה במדבר סיני"**. הולכי מדבריות אינם מציינים תנאים מראש. הם יודעים שכדי להגיע אל היעד צריך לחצות את המדבר, יהיה מה שיהיה. אין להם תנאים, אין להם ציפיות. כך היא התורה הקדושה! לימוד התורה אינו תלוי בשום גורם. התורה היא תורת חיים, היא סם החיים. יהיה אשר יהיה – לומדים תורה, בלי להציב תנאים, בלי לצפות לשום דבר. הרב בן ציון

אבא שאול זצוק"ל רגיל היה לתאר את תנאי החיים הקשים שהיו בנערותו בירושלים. היתה עניות נוראה, בקושי היה מה לאכול. לחם טרי היה מצרך יקר ערך. היו קונים לחם ישן, זול יותר, ומחלקים אותו לכמה ימים. ולעיתים רחוקות, בזמנים מיוחדים, היו זוכים לתוספת קטנה של "גביל או דק", כלשון ראש הישיבה, "המורה" הרב עזרא עטיה זצוק"ל. "גביל" אלו גרגירים של גבינה שהיו מורחים על הפרוסה היבשה, ו"דק" לכמה טיפות שמן עם זעתר דק דק שהיו טובלים בהן את הפרוסה כדי לרככה... זה מה שאכלו אז! מתוך העניות הנוראה הזו היו הנערים הולכים לישיבה ושוקדים על התורה בעמל וביגיעה. כשהיו שבים לביתם מן הישיבה, נותרו להם שאריות של לחם יבש ונוקשה, שהילדים הקטנים בבית לא אכלו... אולם בני התורה הצעירים לא התלוננו. זה מה שיש. הם היו ממשייכים ללמוד עד שעת לילה מאוחרת, ואז כשהרעב התגבר היו נגשים לאכל את שאריות הלחם היבש והקשה. ואיך אכלו אותו, הרי הוא בלתי אכיל? מצאו פתרון יצירתי: בסוף היום הנרות כבר כבו. היו מטבילים את הלחם בשאריות השמן של הנרות ואוכלים לשובע. אחר כך היו עולים על יצועם לאגור כוחות לעוד יום של עמל תורה ועבודת ה'. כך צמחו גדולי ישראל, גאוני עולם! כשמרגישים כהולכי מדבריות, שמחים גם בשאריות של פת חרבה. התורה לא דורשת תנאים. כל מה שצריך זה לפתוח את הספר – וללמוד. לפעמים גם ספרים לא היו... אין ספרים, אבל יש הרבה תשוקה לתורה, והרבה אמונה ובטחון בבורא עולם. ממש כמו במדבר. פעם שאלו החסידים את האדמו"ר הרב שלמה מזועהיל זצוק"ל במה הוא עוסק. אמר להם הרבי: "אני עדין אוהז בא-" ב"... כשראה את מבטיהם התמהמה, הסביר להם: "א' – אמונה, ב' – בטחון. זה היסוד של האדם, ובוה אני שקוע כל כולי!".

מסקנה: התורה נלמדת בכל מקום בכל אופן ובכל מצב (גם בקורונה)! שבת שלום ומבורך!

על פי מגיד המישרים הרב ראובן אליצור קרלינשטיין זצוק"ל.

סיפור לשבת קודש:

ספר הרב דוד יוסף שליט"א (חבר מועצת חכמי התורה, בעל ה"הלכה ברורה"), ורב שכונת הר נוף), מילה במילה:

"אני זוכר לפני עשרות שנים, הייתי בבית חולים הדסה, וקראו לי כמה פרופסורים מהמחלקה הכירורגית ילדים, ששמה הם מטפלים בילדים שה' ירחם שיש להם סרטן. אז הם ספרו לי שיש ילד מבית שמש, ככה הם אמרו לי אז, שיש לו סרטן, וההורים שלו באו לבית חולים, והרופאים החליטו לתת לו כימוטרפיה. והרופאים אמרו לי, שהסוג הזה שיש לו הסרטן – קרוב לודאי שהוא יהיה בריא. צריך לעבור את הטיפולים, וקרוב לודאי שהוא יהיה בריא. והנה, הגיע הזמן שהוא צריך לבוא לטיפולים, הוא לא בא. הם מתקשרים להורים שלו, אז ההורים שלו אמרו שלא צריך. למה? איזה בבא אחד אמר להם ש: "לא צריך, אני תתנו לי כסף, אני אעשה לו כל מיני סגולות, אני ארפא אותו". אז הם אמרו לי הרופאים: "אולי אתה יכול לעשות משהו? תדע לך, שבלי טיפול – הוא ודאי במאה אחוז ימות הילד!". לקחתי מהם את הפרטים. לקחתי מונית, ונסעתי לבית שמש. דפקתי בבית של ההורים. הם אנשים תמימים מאוד, והם אמרו לי שיש איזה בבא אחד שככה אמר להם, הם שלמו לו כסף. נתנו לי את הפרטים שלו. התקשרתי אליו מיד, הצגתי את עצמי, אמרתי לו מי אני, ואמרתי לו: "זה נכון שככה אתה אמרת?!". אז הוא התחיל לגמגם: "אה... כן... אני... אבל... אני אמרתי להם רק לחכות... ואני לא התכונתי...".

התחלתי לצעוק עליו: "אתה אדם רשע מרושע! אתה שופך דמים! אתה רוצח! אתה הורג את הילד הזה אם הרופאים כך קבעו, חייבים לשמוע בקול הרופאים!". אני זוכר שאז שעשיתי את זה, זה היה בתיאום עם אבא שלי (מרן הראשון לציון הרב עובדיה יוסף זצוק"ל). אבא שלי אמר לי: "אם תצליח לכד – הנה מה טוב. אם לא – אני אסע בעצמי לבית שמש לדבר עם ההורים". וברוך ה' לא היה צורך, הם שמעו בקולי. הוא נבהל מאוד, והתחיל לבקש סליחה, התחנן על נפשו, ואני הזהרתי אותו, שאני לו אם יעשה עוד פעם דברים כאלו. ואז למחרת בבוקר כבר הם באו לבית חולים וטפלו בילד והוא נהיה בריא".

דעת גדולי ישראל:

אמר הרב יעקב הלל שליט"א על המצב עם הקורונה (לפני כחודשיים):

רבים מידידי בארץ ובתפוצות בקשו סיוע להבין את המצב הקשה שאנו חווים כעת עם נגיף הקורונה, אשר עד לרגע זה לא נמצאה לו תרופה, והוא הולך ומתפשט על פני העולם כולו, רחמנא לצלן. העולם המוכר לנו מתמוטט. הכלכלה העולמית, שוק המניות ואינספור עסקים ועובדים בכל מגזר נפגעו קשה. היציבות בכל הקשור לעושר העולמי, וליכולת להתפרנס התערערה בצורה מדאיגה. עם התפשטות הנגיף, כל מרכזי הביילוי והקניות שהיו פתוחים לציבור יום ולילה וגם בשבת קודש בעוונותינו הרבים, מושבתים כעת לחלוטין. טיסות מקומיות ומעבר לים, שהפכו להיות כה נפוצות בתקופתנו, אינן אפשריות עוד. דור שבו רמת המוסריות המסורתית הפכה לשריד של פעם מתמווד כעת עם "הרחקות חברתיות" מכוח חוקי הבריאות. ופעמים שיש צורך לעקוב אחר מקום הימצאות בני אדם מסוימים ע"י הרשויות, כדי למנוע התפשטות המחלה, תוך פגיעה בפרטיות ובחופש התנועה של בני אדם אלו. הורגלנו לבטוח במומחיות הרופאים וברפואה המצוינת בזמנינו, ובצדק, שהרי על ידם הצליחו להאריך חיי האדם מעל ומעבר למוצק תוחלת החיים בתקופות עברו. בידי הרפואה מצויים כיום גם מגוון של בדיקות חדשניות כמו צילומי רנטגן, סריקות מגנטיות ואולטרה סאונד, שהפכו את המערכות הפנימיות בגוף האדם לספר פתוח. ברם, עם הגעתו של הנגיף החדש הקורונה, ביטל הקדוש ברוך הוא כל אפשרויות ההצלה. אין די בתי חולים, ואין די מיטות אשפוז לחולים החדשים, אין חיסון או תרופה ידועים עבור הוירוס, ובני אדם בכל רחבי העולם נופלים חולים – באופן טרגי, ורבים מהם מתים. גם האנשים החסונים ביותר מבחינת בריאותם אינם מוגנים מן הנגיף ועומדים תחת אימה גדולה ממחלה ומן הגרוע יותר. וכמובן שגם המנהיגים הגדולים בעולם, אנשי הצבא ושועי עולם אין להם מפלט מן הסכנה. והשאלה הנפוצה היא: מה זה עשה ה' לנו? מה נדרש מאתנו בימים טרופים אלו? לא נביאים אנו ולא בני נביאים, ואין אתנו מי שידע להבין ולהשכיל את עומק מחשבתו יתברך בהנהגתו עלינו בתקופה קשה זו, ואולם עם זאת, יכולים אנו להשיג מעט הבנה מעשית חשובה, מתוך כמה מאמרי חכמינו ז"ל, כיצד להגיב לנסיבות הנוכחיות, ולהשתמש בהבנות אלו גם כקשר קפיצה לצמיחה רוחנית.

אודות פרשת "במדבר":

1. יש לה 159 פסוקים.
2. מתחילה בפרק א' פסוק א'.
3. מסתיימת בפרק ד' פסוק כ'.
4. הפרשה הראשונה בחומש "במדבר".

חידודי הגר"ח:

1. המשנה הגדולה בבבלי – זכחים קי"ב א', שהיא תל"ט תיבות, ואחריה בסנהדרין ב' א', שהיא שפ"א תיבות.
2. הפרק הקטן בתהלים – פרק קי"ז.

הילולא דצדיקאי:

1. האדמו"ר הרב ישראל הגר מויז'ניץ זצוק"ל, ב' סיון ה'תרצ"ו.
  2. הרב עובדיה מברטנורא זצוק"ל, ג' סיון.
  3. ר' יהודה בן דמא זצוק"ל הי"ד, ה' סיון ג'תתפ"ג.
- הבהרה:** לגבי רבנו עובדיה מברטנורא, אין כל מקור לכך שנפטר בג' סיון, אבל כך התפרסם.

סיפור בהמשכים:

הקמץ המיוחד (חלק ו').

תקציר: עבדאללה לקח את שורו מוחמד למרעה, אחרי שחלה וקבל קמץ מהרב חג"בי בכוח. באמצע המרעה, ללא שום הודעה מוקדמת, השור כעס בצורה מזוהה, ואז... מוחמד כעס, והתחיל לנגוח לכל עבר. בין המקומות שנגח, היה גם בעליו – עבדאללה... עבדאללה קבל את הנגיחה, ונפל מתבוסס בדמו, אבל עדין חי. כך היו כמה דקות, עד שעבדאללה עזב, וטוב שעזב, את העולם... כן יאבדו כל אויביך ה'! אבל כאן לא נגמר הסיפור. אנשים עברו סמוך למקום הרצח, ובסתר לבם שמחו שמחה גדולה, סוף סוף הרשע הזה ימ"ש נהרג! עלי לקח רובה גדול, והלך למקום הרצח. הוא ראה את אביו עבדאללה מת, ואמר למוחמד: "אתה הרגת את אבא שלי???" הא??!! כבר תקבל את העונש שלך!!! חשבת שאתה פטור לגמרי??!! הנה לך שור סורר!!!. עלי התעצבן יותר מדי, ממש בן לתפארת, ממשיך בדרך אביו, והרג את השור מוחמד ביריה. מוחמד, להבדיל מעבדאללה, מת מיד. עלי הרגיש יותר טוב, הרגיש שנקם את נקמת אביו עבדאללה.

המשך יבוא בעזרת ה' בעלון הבא (פפ"ל הנראת חלק אחרון)...

חידות על פרשות השבוע:

- איפה דבר ה' עם משה?
- מה פרשת השבוע?
- נשיא שבט מנשה.
- "אלה קריאי העדה". למה נקראים?
- על איזה שלחן יפרשו בגד תכלת?
- המילה האחרונה בפרשה.
- מי הקרב יומת?
- "פקד כל בכר זכר", מבן כמה?
- השורש של המילה "שמירה" בתרגום.
- של איזה שבט הנשיא היה נחשון בן עמינדב?
- איך ספר משה את בני ישראל?
- והיו לי ה... " .
- מ. רבנו.
- מי מת לפני ה'?
- באיזה מדבר דבר ה' עם משה?
- אבא של פנעאל נשיא שבט אשר.
- איך נקראת ספירה?
- אביו של נתנאל נשיא שבט יששכר.
- מה לא יהיה על עדת בני ישראל?
- השבט הראשון?
- השבט של שלמיאל בן צורישדי?
- איפה חוננים משפחת הקהתי?

על פי סדר א'-ב'

הזמנים לפי ירושלים עיהקו"ה תובב"א		שבט פרשת "במדבר-מברכינ"			זמני השבת			
רבנו תם:	צאת הכוכבים:	מוצאי שבת:	שקיעה:	חצות היום והלילה:	נץ החמה:	עלות השחר:	שקיעה:	הדלקת נרות:
20:52	20:16	20:16	19:39	00/12:36	5:37:30	4:14	19:38	18:59

אשמח לקבל הערות, הארות, תיקונים, רעיונות, עצות, הוספת, טעויות ועוד. כדי להרשם כפרנס נא להתקשר בטל' 02-5870079. העלון טעון נגיזה. נא לא לקרוא בכל זמן שאינו ראוי. לאחרונה מישהו אמר שקשה לנחש בחידות על פי סדר א'-ב' תשובות של יוחנן מדי מילים. בדרך כלל מה שלא כתוב בפסוק במפורש כתוב ברש"י או בתרגום אונקלוס. הוכחה לזה תמצאו השבוע בחידות בתשובה ד'. העלון מוקדש לעילוי נשמת: שלמה חיים בן אסתר ז"ל. עליזה בת מרים ז"ל. הרב אליהו בן טוביה בקשי דורון זצוק"ל. לרפואת הרב רפאל גבריאל אליהו בן רחל חיה הכהן גברא שליט"א. מרים בת עליזה. להצלחת משפחת למנא.

עלון "ויאמר משה" מאחל לכל קוראיו ולכל בית עם ישראל ראש חודש סיון חלבי ושמח!

עלון פרשת "במדבר" ה'תש"פ מוקדש לעילוי נשמת: מלכה בת גיטל ז"ל, נפטרה בכ"ג אייר ה'תשל"ח.